

De mooiste vaarroutes

in Holland boven Amsterdam

I Amsterdam

Vaar de mooiste routes in Holland boven Amsterdam. Verken de kaasstad Alkmaar, vaar door het natuurgebied rondom Heerhugowaard, ontdek West-Friesland per boot of beleef de Stelling van Den Helder vanaf het water.

Kies één van de routes op de kaart, download de app SloepenNetwerk, of bekijk de website, sloepenNetwerk.nl.

Legenda

- Vaarroute
- Knooppunt
- Sluis
- Bezienswaardigheid
- Fort Stelling Den Helder
- Te bezoeken molen
- Afstand tussen knooppunten in km
- Toeristisch Overstap Punt
- Westfriese Omringdijk

Aanmelden bij het SloepenNetwerk?
Met uw hotel, jachthaven, café, sloepverhuur of restaurant onderdeel worden van het sloepenNetwerk? Meld u aan op sloepenNetwerk.nl/aanmelden

Colofon Uitgegeven door Recreatie Noord-Holland NV. Projectleider: Jantien van der Laan. Opmaak: Amsterdam Marketing (Arijen van den Houten). Tekst: Anne Dirks. Kaart: Carto Studio Amsterdam. Druk: Joh. Enschede Amsterdam. Oplage: 60.000. © Mei 2018

Vaarroutenetwerk Langedijk

Varen in Holland boven Amsterdam

Of je nu een dagje het water op gaat of een meedaagse vakantie hebt gepland, het Sloepennetwerk biedt genoeg inspiratie. Langs het water kom je bordjes tegen die wijzen op de verschillende knooppunten. Aan de hand van de kaart en de bordjes bepaal je zelf de route. Met de sloepennetwerk app pas je gemakkelijk je route aan, weet je precies wanneer er een restaurant, jachthaven of bezienswaardigheid in de buurt is én kun je direct zien waar je kunt tanken, de boot te water laat, of een oplaadpunt vindt.

Meer informatie over bootverhuur, overnachten langs het water en andere ondernemers op deze kaart, vind je op de website of de app.

Deze routekaart uitgevaren? Kijk op sloepennetwerk.nl voor andere vaargebieden en -routes in Nederland.

Praktische info

Doorvaarhoogte en –diepte

Weten welke routes geschikt zijn voor jouw boot? Vul de kruiphoogte en diepgang in op de app en deze rekent automatisch uit welke routes voor jou begaanbaar zijn.

TOP

TOP staat voor Toeristisch Overstap Punt. Dit is een duidelijk gemarkeerde plek in het landschap. Je kunt er (vaak gratis) je auto parkeren, om vervolgens van hieruit verder te fietsen, wandelen of varen.

Boothellingen en oplaadpunten

Op zoek naar een plek om je boot te water te laten, of een stroompunt voor je elektrische sloep? Deze zijn te vinden onder 'filters' in de app of op de website.

Beweegbare bruggen

Bij een aantal vaarroutes kom je onderweg een beweegbare brug tegen. De bruggen zijn niet opgenomen als beperking in de app of op de website, omdat de doorvaarhoogte niet van toepassing is wanneer de brug wordt bediend. De bedieningstijden van de bruggen zijn te vinden in de app en op de website.

Sluizen

Door de grote verschillen in waterpeil kun je een sluis tegenkomen op één van de vaarroutes. De sluizen zijn aangegeven op de kaart. Op de website en in de app vind je de actuele bedieningstijden, of neem contact op met de sluiswachter via de contactgegevens bij de sluis zelf.

Vragen?

Heb je nog vragen over deze kaart? Neem contact op met Recreatie Noord-Holland via routebureau@recreatienoordholland.nl

1. Alkmaar

Alkmaar staat bekend als kaasstad van Nederland: al eeuwenlang wordt van april tot oktober op vrijdagochtend van tien tot één de wereldberoemde kaasmarkt gehouden op het Waagplein. Binnen in de Waag vind je het Kaasmuseum. Voldaan? De binnenstad met haar grachten, hofjes en monumenten werd in 2017 uitgeroepen tot beste winkelstad van Nederland. Daarnaast zijn in het Stedelijk Museum behalve olie- en schilderijen van de Hollandse meesters ook levensgrote portretten van Alkmaarse adel te zien. Het Biermuseum in de oude De Boom brouwerij is zeker een bezoekje waard.

2. Het Oude Gemaal

Bij de Huigendijk ligt Het Oude Gemaal, nu in gebruik als poldermuseum. In het historische pand herbeleef je de geschiedenis van de polder in een moderne tentoonstelling over het gebied. Ontdek hoe het er hier 4000 jaar geleden uitzag toen de Grote Waert werd afgesloten van de zee, leer de bedijkers van het meer de Waert kennen en verwonder je over de 55.000 bewoners die nu op de bodem van dit meer wonen en werken, bijna 3,5 meter onder NAP.

3. Park van Luna

Aan de rand van Heerhugowaard ligt het Park van Luna, 180 hectare aan groen en water waar je kunt fietsen, zwemmen, wandelen, mountainbiken, waterskiën, skeeleren en varen. Een natuurlijk systeem van zuiverende planten houdt het water schoon. Bezoek het Huygendijkbos, het zandstrand of ga het water op.

4. Geestmerambacht

Vanaf de Saskevaart voert Het Lamslik je mee naar het recreatiegebied Geestmerambacht. Wuivend riet en watervogels zorgen voor een omgeving waar je even stil van wordt. Dit is dé plek om de boot af te hopen en de benen te strekken. Wandel richting de heuvel waar je een fantastisch uitzicht hebt over het gebied en de recreatieplas De Zomerdel.

5. Landschapsreservaat Oosterdel

De Oosterdel maakte vroeger deel uit van het 'Rijk der Duizend Eilanden'. De bewoners veranderden het moeras in een vruchtbaar eilandrijk door het graven van vaarsloten. Met het opgegraven slib verhoogden de boeren de stukken land in akkers. Gemiddeld had elke tuinder zeven eilanden in zijn bezit, die alleen per vlot of akkerschuit bereikbaar waren. Eind jaren '60 maakte de ruilverkaveling een einde aan de talrijke eilandjes, op een klein stukje van de polder na, dat men heeft gelaten zoals het was. In dit onbewoonde gebied mag niet gemotoriseerd gevaar worden, maar de vaarroute brengt je vlak langs de eilanden. Als je door de sluis in Broek op Langedijk vaart, zie je links de museale schuithelling al liggen, met varend en industrieel erfgoed. De verzameling gereedschappen en werktuigen geeft een beeld van hoe hier tussen 1850 en 1950 gewerkt werd.

6. Museum BroekerVeiling

Misschien wel de grootste beleving van Broek op Langedijk is het Museum BroekerVeiling. Dit is de oudste doorvaarveiling ter wereld. De verbouwde groente van de eilanden werd hier met bootjes binnen-gevaaren en bij afslag geveild. Zo kregen de tuinders een betere prijs voor hun waar. In het museum kun je, net als vroeger, met een druk op de veilingknop zelf je groente kopen. Langedijk staat nog altijd bekend om de teelt van kool en andere groenten, maar inmiddels zijn ook zaadverdeling, voedselproductie en machinebouw echte 'Langedijker producten'.

7. Schagen

Aan de westkant van de Westfrieze Omringdijk ligt de provinciestad Schagen, ook wel de Magnusveste genoemd, naar de legendarische ridder Magnus, die de Haarlemmers en Keulenaars in 1219 zou hebben geholpen Damiate te veroveren. Bewonder het Schager Slot, wandel door de smalle winkelstratjes met historische gevels of neem plaats op een van de vele terrassen rond de Grote Markt, tegenover de Grote Kerk. Elke donderdagochtend (van begin juni tot eind september) staat de weekmarkt in het teken van Westfrieze folklore, met een kleurrijke optocht van historische voertuigen en mensen in typische Westfrieze klederdracht. Slecht weer? Bezoek het Boerderij- en Rijtuigmuseum Vreeburg of het winkelcentrum Makado.

8. Oudesluis

Oudesluis was vroeger een aanlegplaats voor de VOC-schepen, die via Marsdiep het zeegat kozen. Toen in 1845 de Anna Paulownapolder werd aangelegd, raakte Oudesluis afgesneden van zee. De dorpsnaam is waarschijnlijk ontleend aan het feit dat de sluis een van de eerste sluizen was die in het gebied werd gebouwd. De Grote Sluys met het sluiswachtershuis dateert uit 1562 en werd toen gebouwd van hout. De sluis werd in 1631 vervangen door een grotere van steen en was toen een van de grootste sluizen van Europa. Een bord aan de gevel geeft aan hoeveel tol je moest betalen om geschuut te worden. In de Zijpe- en Hazepolder bij Oudesluis staan drie van de Zijper molens, uit respectievelijk 1764, 1848 en 1896. In de buurt van deze molens bevindt zich een natuurgebied met een eendenkooi.

9. Het Oude Veer

Dit brede stuk water brengt je langs het dorp Anna Paulowna richting het Amstelmeer. Net voorbij Anna Paulowna ligt Landgoed Hoenderdaell. Dit is een van de meest diervriendelijke dierenparken van Nederland. In Landgoed Hoenderdaell zijn vogels, reptielen en zoogdieren te vinden. Ook Stichting Leeuw is hier gevestigd; katachtigen roofdieren worden hier opgevangen, om later teruggezet te worden in de natuur.

10. Kolhorn

Tussen de weilanden ligt het voormalige vissersdorp Kolhorn. Het is niet moeilijk voor te stellen dat dit ooit een havenplaats was aan de Zuiderzee; het dorp lijkt regelrecht uit een schilderij te komen. In de zomermaanden juni, juli en augustus vindt hier drie keer de Kolhoner Nachtmarkt plaats. Door het dorp heen staat de hele nacht een lint van tweehonderdvijftig marktkransen en stalletjes opgesteld, sprookjesachtig verlicht.

11. Amstelmeer

Het Amstelmeer ligt aan de westkant van Wieringen, en is vooral populair bij windsurfers en kitesurfers. Maar, er kan hier ook gezwommen, gezeild, gezond en gevaaren worden. Het Lutjestrand aan de oostkant van het meer is misschien wel het oudste strand van Noord-Holland; het zand op dit strand is meer dan 100.000 jaar oud. Een prima plek om de boot even aan te leggen voor een picknick. Het Amstelmeer in en uit varen kan via de spectaculaire Haukesluis. Hier wordt het hoogtevverschil met de polder pas echt duidelijk.

Molens

De molens en dijken in het Hollandse landschap laten de eeuwenoude strijd tegen het water zien. Noord-Holland bestaat voornamelijk uit polderland, via een stelsel van vaarten en sloten wordt het overtollige water uit de polders weggepompt en afgevoerd naar zee. Dat gebeurde vroeger met honderden molens, in de negentiende eeuw door stoomgemalen en tegenwoordig met computergestuurde elektrische gemalen. Dankzij de inzet van stichtingen zijn veel poldermolens en korenmolens bewaard gebleven.

Poldermolens

Museummolen Schermer: De Schermer is een van de bekendste droogmakerijen uit de Gouden Eeuw. Van de oorspronkelijke schermermolens 52 molens in de Schermerpolder zijn er nu nog maar 11 over. De Museummolen is tot in de nok te beklimmen en laat zien hoe hier vroeger gewerkt en gewoond werd. Museumgemaal Wilhelmina Schermerhorn: In 1928 vervingen grote centrifugaalpompen de molens in de Schermerpolder. Inmiddels staat er naast het museumgemaal Wilhelmina een computergestuurd gemaal genaamd Beatrix en behoort museumgemaal Wilhelmina tot het nationaal erfgoed.

Strijkmolens

De Twuyvermolen Sint Pancras en de Ambachtsmolen Oudorp zijn strijkmolens van de grote polder Geestmerambacht. De term strijkmolen is typisch Noord-Hollands, deze molens werden ingezet om het water als het ware 'weg te strijken' van de ene naar de andere boezem.

Korenmolens

De Gouden Engel te Koedijk, De Otter te Oterleek en 't Rode Hert te Alkmaar zijn korenmolens. Hier wordt uit graan meel vermalen. In zowel De Otter als het Rode Hert is een bakkerij gevestigd waar mensen met een beperking werken.

12. Waddenpoort Den Oever

Den Oever ligt aan het begin van de Afsluitdijk, op het voormalig eiland Wieringen. In 1996 werd er hier een zilverschat gevonden, afkomstig van de plunderende Noormannen die het eiland bezochten tijdens de middeleeuwen. De munten en sieraden liggen nu tentoongesteld in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden. In de visserijhaven is elke zaterdagmorgen van 08.30 tot 12.00 uur een verse vismarkt van ambachtelijke gerookte vis, wijn, groente en streekproducten. Hier vertrekken zomers ook de robrentochten en wad-excursies. Op het waddenbelevingspunt in het noorden van Den Oever is 's nachts één van de donkerste (en stilste) plekken van Nederland te ervaren.

13. Westfriesland

Al sinds de vroege middeleeuwen voeren de Westfriezen het gevecht tegen het water. De vele waterlopen, slootjes en welen in het gebied zijn hier de stille getuigen van. Maar ondanks het constante gevecht bracht het water ook welvaart. De VOC-steden Hoorn en Enkhuizen bloeiden dankzij de handel over het water en tonen nog steeds de voorspoed uit die tijd. Met hun prachtige havens, tal van musea en goede restaurants trekken deze steden nog steeds zowel dagjesmensen als schippers. Of ontdek de oudste stad van Westfriesland, Medemblik, met kasteel Radboud.

Tussen Medemblik en Enkhuizen ligt het weidse Westfrieze landschap met zijn karakteristieke boerderijen en open karakter. De hoofdroute tussen Medemblik en Enkhuizen is geschikt voor een sloep met een beperkte diepgang, het overige vaarwater is begaanbaar met een kano, skuit of fluisterboot.

14. De Helderse Vallei

Tussen de Donkere Duinen en de Helderse Duinen ligt de Helderse Vallei. Naast een bezoekerscentrum is hier een openluchttheater en een kinderboerderij te vinden. Dit is het startpunt voor alle wandel-, fiets- en kanotochten door de duinen, het bos en langs het strand. Hier begint het blotevoetenpad, de speurtocht en in het bezoekerscentrum zijn er ontdekkrugzakken te huur met vergrootglazen, schepnetjes en opdrachten voor de jutters, boswachters en wetenschappers in spe.

De Stelling van Den Helder

Al in 1811 waren er Franse plannen om een fort te bouwen bij de marinewerf en zo te voorkomen dat deze vanuit het zuiden werd aangevallen. Nadat de Franse bezetter verslagen was, besloten de Hollanders de plannen voor de stelling door te zetten. Naast de forten Westoever en Oostoever (toen tezamen aangeduid als het Fort aan het Noordhollandsch Kanaal), werden ook Fort Dirksz Admiraal, Fort Erfrins en Fort Kijkduin gebouwd. Fort Westoever werd gebouwd om het net aangelegde Noord-Hollands kanaal te verdedigen tegen aanvallen op de haven van Den Helder. De liniedijk, die de forten aan elkaar verbindt, werd in het jaar 1825 aangelegd, naar het ontwerp van Den Helder beschermd. Fort Kijkduin werd in hetzelfde jaar gebouwd om het dorpje Huisduinen, de zeezijde en de duinzijde te beschermen tegen eventuele aanvallen, en is tegenwoordig een museum met zoutwateraquarium.

In 1875 werd in Nederland de vestingwet aangenomen, waarbij alle verdedigingswerken versterkt moesten worden. Binnen de Stelling Den Helder werd besloten dat er een pantserkustfort gebouwd moest worden op de zandplaat de Harssens. In 1885 is het fort af om in 1920 alweer verlaten te worden. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden een aantal forten bezet door de Duitsers en ingezet om weerstand te bieden tegen de geallieerden. Fort Erfrins is, naast het grootste fort van Nederland, het enige fort dat nog steeds in gebruik is door de Koninklijke Nederlandse Marine. Fort Kijkduin en Fort Westoever zijn tijdens de openingstijden te bezoeken. Fort Erfrins, Fort Harssens en het Beeldenfort zijn op afspraak te bezoeken.

15. Oude Rijkswerf Willemsoord

In 1811 gaf Napoleon de waterbouwkundige Jan Blanken Jansz de opdracht de grootste marinebasis met werf van het land te bouwen. Tegelijkertijd werd er een rij forten gebouwd: de stelling van Den Helder. De stad moest een onneembare vesting worden, het Gibraltar van het Noorden. Maar er braken roerige tijden aan en in 1813 werd Nederland bevrijd van de Franse bezetters. Koning Willem I, de eerste Oranjevorst na de Franse tijd, gaf opdracht Napoleons plan uit te voeren, maar de marinebasis de naam 'Willemsoord' te geven. Willemsoord was lange tijd de scheepswerf voor de Koninklijke Marine maar wordt nu opengesteld voor publiek. De historische houten sloepenloodsen, het wrakschip Pinas en de zeesluis zijn nog steeds te bewonderen, net als de visserijhaven, de oude smederij en het stoommachinegebouw. Je vindt hier naast tal van cafés en restaurants ook een bioscoop, een theater, casino, en verschillende musea zoals het Marinemuseum en het Reddingsmuseum Dorus Rijkers.

Meerdaagse routes

Meerdere dagen het water op? Vaarroutes van één, twee, drie, vier of vijf dagen zijn beschikbaar via de app. De routes zijn onderweg gemakkelijk aan te passen en de app geeft aan waar zich onderweg fijne cafés, aanlegplaatsen en jachthavens bevinden. Pak een picknickmand in en volg voor een dag (of twee) het water door het Westfrieze dorp Kolhorn naar het Amstelmeer, of neem een tentje mee en ontdek het gebied tussen Alkmaar en Medemblik voor een driedaagse route. De smaak te pakken? Vaar in vijf dagen van Amsterdam Noord naar Den Helder door de mooiste stukjes van Noord-Holland. Bekijk alle (meerdaagse) routes op sloepennetwerk.nl/sloepenroutes.

Disclaimer: Alle informatie op de kaart en in de app is slechts informatief en niet bestemd voor navigatie. Het gebruiken en bevaaren van de vaarroutes is geheel op eigen risico van de gebruiker. Alle partners genoemd op deze kaart zijn nimmer aansprakelijk voor direct of indirecte schade, van welke aard dan ook, doordat de gebruiker uit is gegaan van deze vaarroutes.